

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Emmacollege, Emmacollege

Specifiek onderzoek

Datum vaststelling: 6 november 2018

Samenvatting

De inspectie heeft op het Emma College, locatie EOA op 10 en 11 september 2018 een specifiek onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van geconstateerde tekortkomingen in de afsluiting van de programma's van toetsing en afsluiting bij het VMBO Maastricht. Het onderzoek richtte zich op de toetsing en afsluiting, de kwaliteitszorg en borging en op een aantal andere belangrijke onderdelen van de onderwijskwaliteit.

We constateren dat deze locatie onderwijs verzorgt aan leerlingen die het Nederlands onvoldoende beheersen om succesvol in het regulier onderwijs een opleiding te kunnen volgen. De school biedt intensief taalonderwijs, afhankelijk van vorderingen en resultaten, gedurende een periode van meer of minder dan twee schooljaren. Het resultaat is dat leerlingen een vervolgstap naar een andere vorm van onderwijs kunnen maken aan het einde van hun verblijf op de locatie EOA. Het onderwijsproces is van voldoende niveau. Het schoolklimaat is ondersteunend. Er is voldoende zicht op de geleverde kwaliteit. De school is gericht op ontwikkeling en verbetering. De planmatigheid en de aansturing van dit verbeter- en ontwikkeltraject zou sterker kunnen.

**Bestuur: Stichting Limburgs
Voortgezet Onderwijs (LVO)**
Bestuursnummer: 41391

School: Emmacollege, locatie EOA

Totaal aantal leerlingen: 115

BRIN: 05FJ12

Rapportnummer: 297099

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het specifiek onderzoek	4
2.	Hoofdconclusie en vervolg	6
3.	Resultaten specifiek onderzoek	7
4.	Reactie van het bestuur	10

1. Opzet van het specifiek onderzoek

De inspectie heeft een specifiek onderzoek uitgevoerd bij de de locatie EOA van het Emmacollege te Hoensbroek op 10 en 11 september 2018. Dit is een onderzoek als bedoeld in artikel 15 van de Wet op het onderwijstoezicht (WOT).

Dit onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van geconstateerde tekortkomingen in de afsluiting van de programma's van toetsing en afsluiting bij het VMBO Maastricht.

Over de waarde van het diploma mag geen twijfel bestaan. Een voorwaarde hiervoor is dat het management van de verschillende scholen alsook het bestuur garant staan voor de kwaliteit van de (school)examinering, de onderwijskwaliteit en de borging daarvan. Daarom hebben wij hiernaar bij een aantal scholen van de Stichting LVO Maastricht, waaronder 05FJ12, in dezelfde periode onderzoek gedaan. Deze onderzoeken hebben tevens als doel om informatie te verzamelen voor een onderzoek naar het bestuurlijk handelen.

In dit onderzoek hebben de volgende onderzoeksvragen centraal gestaan:

- is het onderwijs van voldoende kwaliteit?
- verwerven leerlingen voldoende kennis van de Nederlandse taal om de overstap naar een vervolgopleiding te kunnen maken?
- is de kwaliteitszorg (waaronder de borging) op orde?

Werkwijze

Wij vormen onze oordelen door de onderwijspraktijk van de school te toetsen aan een aantal standaarden uit het Onderzoekskader 2017 voortgezet onderwijs (versie 1 juli 2018). Daarbij geldt een afwijkende keuze voor de te beoordelen standaarden bij een afdeling EOA zoals neergelegd in het toezichtskader. Het betreft:

- Aanbod (OP1)
- Zicht op ontwikkeling en begeleiding (OP2)
- Didactisch handelen (OP3)
- Onderwijstijd (OP5)
- Veiligheid (SK1)
- Kwaliteitszorg (KA1),
- Kwaliteitscultuur (KA2)
- Verantwoording en Dialoog (KA3)

Tevens hebben wij onderzoek gedaan naar de wettelijke vereisten met betrekking tot de aanwezigheid van de schoolgids (art. 24a, WVO), de vrijwillige ouderbijdrage (art. 24a WVO), schoolkosten (art. 6e WVO) en de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling (art. 3a, vijfde lid, WVO).

Onderzoeksactiviteiten

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Dossieranalyse en documentanalyse op de locatie
- Inzage in het leerlingvolgsysteem
- Lesbezoeken
- Gesprekken met:
 - de schoolleiding (directeur en coördinator EOA).
 - Docenten
 - Functionarissen ondersteuning en begeleiding
 - Leerlingen

Aan het einde van het schoolbezoek hebben wij het onderzoek geëvalueerd en de oordelen hebben wij later in een apart gesprek toegelicht aan het bestuur en de schoolleiding.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de hoofdconclusie en de afspraken over het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek naar de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de beleidsreactie van het bestuur opgenomen, waarin staat beschreven op welke wijze het bestuur de bevindingen uit het onderzoek betreft bij de verdere ontwikkeling van de school. In hoofdstuk 5 is de zienswijze van het bestuur op het definitieve rapport opgenomen.

Legenda

Beoordelingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- G** Goed
- V** Voldoende
- O** Onvoldoende
- K** Kan beter

Kwaliteitsgebieden:

- Onderwijsproces
- Schoolklimaat
- Onderwijsresultaten
- Kwaliteitszorg en ambitie

2. Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk geven we de conclusie weer van het onderzoek bij de locatie EOA van het Emmacollege te Hoensbroek en beschrijven we het vervolg van het toezicht.

Hoofdconclusie

De centrale onderzoeksvragen luiden als volgt:

- Is het onderwijs van voldoende kwaliteit?
- Verwerven leerlingen voldoende kennis van de Nederlandse taal om de overstap naar een vervolgopleiding te kunnen maken?
- Is de kwaliteitszorg (waaronder de borging) op orde?

Wij concluderen dat het onderwijs van voldoende niveau is. Het onderwijs biedt een intensief programma voor de verwerving van de Nederlandse taal. De leerlingen stromen uit naar een vorm van regulier onderwijs dat past bij hun getoonde of te verwachten mogelijkheden. De ondersteuning en begeleiding is van voldoende niveau. Het schoolklimaat is veilig en ondersteunend. De kwaliteitszorg waarderen we als voldoende. De zorg voor de kwaliteit komt steeds meer tot uiting in reflectie op effecten en resultaten. De houding van de docenten kenmerkt zich door zich te willen verdiepen in de problematiek van de leerlingen waar het gaat om hun welbevinden, maar ook in hun leerproces waar het gaat om taalverwerving van het Nederlands. De afdeling heeft een open houding naar haar omgeving en verantwoordt zich naar betrokkenen en belanghebbenden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Op grond van onze bevindingen en oordelen zien wij geen aanleiding voor specifieke afspraken met betrekking tot het vervolgtoezicht. Wel zullen we de ontwikkeling van het leerlingenaantal, de personele bezetting en de huisvesting blijven volgen in eventuele tussentijdse contacten.

3. Resultaten specifiek onderzoek

In dit hoofdstuk geven wij per standaard het inspectieoordeel gevolgd door een korte toelichting. Deze toelichting biedt aanknopingspunten voor verdere verbetering.

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling en begeleiding		•	
OP3 Didactisch handelen		•	
OP5 Onderwijstijd		•	

Schoolklimaat	O	K	V	G
SK1 Veiligheid			•	

Kwaliteitszorg en ambitie	V		
	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

Het aanbod (**OP1**) waarden we als voldoende en bereidt de leerlingen voor op een vervolgopleiding en de samenleving. We zien dat de school een beredeneerd taalaanbod biedt voor de leerlingen met een zeer diverse achtergrond wat betreft herkomst en onderwijshistorie. Naast het taalaanbod is er verbreding van het aanbod met onder meer bewegingsonderwijs, rekenen, Engels en aspecten van burgerschapsonderwijs. Verdieping kan nog plaats vinden waar het gaat om het versterken van het aanbod beroepsgerichte vakken.

We waarden het zicht op ontwikkeling en begeleiding (**OP2**) als voldoende. De school spant zich in om het aanbod zoveel mogelijk te personaliseren op grond van leercapaciteiten. Hiervoor stelt de school een uitstroombrochure op voor de leerlingen om daarmee het onderwijs planmatig op te kunnen bouwen. Deze opbrengstgerichtheid kan nog sterker door een beter werkend leerlingvolgsysteem waarbij alle gegevens ook een vertaling krijgen naar de onderwijspraktijk. De docenten zijn erg begaan met het lot van de leerlingen en hun welbevinden in het algemeen en dat maakt dat niet altijd de focus scherp genoeg ligt bij de cognitieve ontwikkeling van de leerlingen.

Daar kunnen hogere eisen worden gesteld. De school maakt gebruik van toetsen die zich hebben bewezen bij scholen met een aanbod voor anderstaligen. De docenten beseffen dat daar ook beperkingen in liggen. Het in kaart brengen van de sociale vaardigheden en maatschappelijke competenties vraagt om specifieke toetsvormen en meetinstrumenten. Het goede contact met de leerlingen, op basis van wederzijds vertrouwen, geeft de docenten (en vooral de mentoren) goed inzicht in de ontwikkeling van de leerlingen.

We zien dat de school inhoud geeft aan nazorg door de leerlingen te blijven volgen nadat zij de school hebben verlaten naar een vervolgopleiding.

We waarderen het didactisch handelen (**OP3**) als voldoende. Opvallend is de actieve betrokkenheid en taakgerichtheid van de leerlingen. De sfeer in de groepen is positief en dit leerklimaat stelt leerlingen in staat vorderingen te maken in hun leerproces. De lessen verlopen gestructureerd en ordelijk. De docenten stemmen hun werkwijze en aanpak af op de leerbehoeften van leerlingen. Het lesmateriaal is gevarieerd en maakt deze afstemming ook mogelijk, onder meer door het gebruik van digitale leermiddelen. Dit gebruik van ICT-faciliteiten kan nog wel versterkt worden.

We zien dat het didactisch handelen voldoet aan de basiskwaliteit, maar we zien ook verbeter- en ontwikkelmogelijkheden op onderdelen. Bijvoorbeeld waar het gaat om het geven van feedback, variatie in instructie en de organisatie daarvan, de leerlingen te stimuleren tot denkprocessen en het reflecteren met de leerlingen op het eigen leerproces.

We waarderen de onderwijstijd (**OP5**) als voldoende. De school heeft de onderwijstijd zodanig geprogrammeerd dat de verschillende onderdelen van het aanbod evenwichtig aan bod komen. Er is goed zicht op de gerealiseerde onderwijstijd, waarbij de momenten van in- en uitstroom van de leerlingen een complicerende factor is. We hebben wel aandacht gevraagd voor het systematisch in kaart brengen van de onderwijstijd per groep of individuele leerlingen.

We waarderen het schoolklimaat en de veiligheid als voldoende (**SK1**). De relatieve kleinschaligheid van de locatie maakt dat er goed zicht is op de veiligheidsbeleving van de leerlingen. Op incidenten of ongewenst gedrag van leerlingen reageert de school snel en adequaat. Onder meer de conciërges spelen een belangrijke rol bij het bewaken van de veiligheid in en rondom de school.

We waarderen de kwaliteitszorg (**KA1**) als voldoende. De al eerder genoemde kleinschaligheid maakt dat er door de korte lijnen en de frequente informele contacten een vorm van kwaliteitszorg is. Er zijn beleidsdocumenten die een onderbouwing geven voor de gekozen koers van de school en op welke resultaten en effecten het zicht op de kwaliteit van de schoolleiding is gebaseerd.

We zien echter duidelijke verbeterpunten voor het concretiseren van de doelen op korte en langere termijn. Specifiek vragen we daarom aandacht voor het in kaart brengen, monitoren en evalueren van reeds ingezette ontwikkelingen en veranderingen en de effecten en resultaten daarvan. Daarmee is een begin gemaakt, maar er geldt ook dat er een kritische norm gemaakt moet worden op grond van wat de kwaliteit wordt beoordeeld. De aansturing kan zich meer op die resultaten en effecten richten.

We waarderen de kwaliteitscultuur (**KA2**) als voldoende. Er is een grote betrokkenheid bij de medewerkers. Er is ingezet op verwerven en behoud van deskundigheid met name op het terrein van tweedetaalverwerving. De contacten met de landelijke organisatie, Lowan, dragen daartoe zeker bij. De contacten en uitwisseling met de andere EOA's onder het bestuur zouden beter benut kunnen worden.

We waarderen de verantwoording en dialoog (**KA3**) als voldoende. De school verantwoordt zich naar belanghebbenden. Er zijn goede contacten met ketenpartners en partijen die een positieve bijdrage kunnen leveren aan het onderwijs van deze doelgroep. De contacten met bijvoorbeeld het middelbaar beroepsonderwijs zijn sterk verbeterd. Ook de contacten met de gemeente zijn naar tevredenheid van de school.

4. Reactie van het bestuur

Naar aanleiding van geconstateerde tekortkomingen in de afsluiting van de programma's van toetsing en afsluiting bij het VMBO Maastricht heeft de Inspectie van het Onderwijs op een aantal andere scholen ressorterend onder het bevoegd gezag van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) specifieke onderzoeken en kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd, waaronder bij de afdeling Eerste Opvang Anderstaligen (EOA), BRIN-nummer 05FJ11, van het Emmacollege in Heerlen.

Uit de conclusies in voorliggend rapport blijkt dat de Inspectie de onderwijskwaliteit op de door de Inspectie onderzochte standaarden als voldoende beoordeelt. Uit het specifieke onderzoek zijn aandachtspunten naar voren gekomen.

Het College van Bestuur van Stichting LVO onderschrijft de conclusies die door de Inspectie worden getrokken en vindt het nadrukkelijk zijn verantwoordelijkheid om samen met de school, in het belang van de leerlingen, doelgericht aan de kwaliteit van het onderwijs te blijven werken en eventuele risico's die de kwaliteit van het onderwijs in gevaar zouden kunnen brengen daadkrachtig, effectief en duurzaam op te lossen.

In deze paragraaf wordt per kwaliteitsstandaard aangegeven hoe de bevindingen uit het onderzoek worden betrokken bij de verdere ontwikkeling van de school. Bij alle aandachtspunten wordt aangegeven welke concrete maatregelen worden genomen om tot de benodigde verbetering te komen en hoe de voortgang en het effect worden gevolgd.

OP1: Versterking aanbod beroepsgerichte vakken.

Doelstelling	Versterking aanbod beroepsgerichte vakken
Specifiek	Het in beeld krijgen van de behoefte aan de genoemde versterking in kwaliteit en kwantiteit door bij doorstroom nauw contact te houden met de vervolgopleiding. Welke deficiëntie/behoefte wordt aangegeven?
Meetbaar	Uitval en succes wordt dit jaar gemonitord. Indien mogelijk nog terugkijkend. Contact minimaal 2x per jaar. Met name bij uitval wordt door decaan onderzoek gedaan naar de redenen. Contact is hiervoor gezocht met het Praktijkonderwijs i.v.m. vormgeving en inhoud. Uitvoeren van beroepsstages en meeloopdagen.
Aanwijsbaar	Decaan
Realistisch	Ja
Tijdsgebonden	Juni 2019
Eigenaar	Directeur en coördinator EOA.
Betrokkenen	Leerlingen, decaan en mentoren uitstroomgroepen.
Evaluatie	Jaarlijks

OP2: Focus meer leggen op cognitieve ontwikkeling van leerlingen.

Doelstelling	Focus meer leggen bij cognitieve ontwikkeling van II.
Specifiek	Door betere verwerking van alle gegevens in het LVS zicht krijgen op de juiste cognitieve ontwikkeling. Meetinstrumenten voor cognitieve ontwikkeling, sociale vaardigheden en maatschappelijke competenties samen met andere EOA's en externe partner onderzoeken en uitvoeren.
Meetbaar	Hogere uitstroom niveaus. Tendens zou zichtbaar moeten zijn. Collegiale intervisie met gerichte vragen. Uitvoering via Digitale Observatie Tool (DOT). Contact wordt gezocht met collega-scholen en externe experts.
Aanwijsbaar	Coördinator EOA, docenten.
Realistisch	Ja maar niet in percentages omdat het instroomniveau te zeer wisselt.
Tijdsgebonden	Juni 2019
Eigenaar	Directeur en coördinator EOA
Betrokkenen	Alle docenten.
Evaluatie	September 2019

OP 3: Verder verbeteren van de digitale leermiddelen.

Doelstelling	Gebruik digitale leermiddelen uitbreiden
Specifiek	Leerlingen maken meer gebruik van digitale leermiddelen. Nieuwe uitgave Zebra+ zal als motor dienen. 25 - 35% meer devices beschikbaar.
Meetbaar	Onderzoek bij leerlingen; interviews docenten en intervisie.
Aanwijsbaar	Coördinator EOA, administratie.
Realistisch	Ja
Tijdsgebonden	Juni 2019
Eigenaar	Directeur en coördinator EOA
Betrokkenen	Docenten, coördinator, directie en ICT-verantwoordelijken.
Evaluatie	Juni 2019

OP3: Meer feedback geven aan leerlingen en hen stimuleren in zelfreflectie.

Doelstelling	Feedback aan en zelfreflectie aan leerlingen
Specifiek	Persoonlijke feedback geven; leerlingen aanzetten tot zelfreflectie. Via bestaand contact met ITTA worden voorstellen ontwikkeld. Na uitwerking worden de voorstellen geïmplementeerd.
Meetbaar	Afhankelijk van ontwikkeling.
Aanwijsbaar	Coördinator EOA en team.
Realistisch	Ja
Tijdsgebonden	Juni 2019
Eigenaar	Directeur en coördinator EOA
Betrokkenen	Alle docenten
Evaluatie	Juni 2019

OP5 Onderwijstijd

Doelstelling	Onderwijstijd
Specifiek	Het in beeld krijgen, hebben en houden van de gerealiseerde onderwijstijd op basis van een vooraf opgestelde programmering onderwijstijd. De gerealiseerde onderwijstijd voldoet aan de urennorm. Dit zal gemaakt worden op klassenniveau. Door veelvuldige wijziging is anders niet mogelijk.
Meetbaar	<ul style="list-style-type: none"> Geprogrammeerde onderwijstijd wordt middels Excelbestand inzichtelijk gemaakt. Gerealiseerde onderwijstijd wordt per trimester geëvalueerd. Eindresultaat is realisatie van de urennorm in onderwijstijd.
Aanwijsbaar	Coördinator EOA, administratie.
Realistisch	Ja
Tijdsgebonden	Juni 2019
Eigenaar	Directeur en coördinator EOA..
Betrokkenen	Directeur, coördinator EOA en administratie.
Evaluatie	Juli 2019

KA1: In kaart brengen en monitoren van de effecten van veranderingen. De aansturing moet meer en op basis van deze gegevens.

Doelstelling	Gerichte aansturing van veranderingen
Specifiek	Welke effecten hebben de veranderingen van afgelopen jaren op de onderwijsresultaten? Hierbij zullen we ons richten op lesduur, verdere digitalisering, aanpassingen lessentabel.
Meetbaar	OPP, uitstroomadviezen, zorg en succes bij vervolgopleidingen worden gemonitord. Deze worden naast elkaar gelegd en vergeleken. Op deze wijze tendens in kaart brengen.
Aanwijsbaar	Coördinator EOA en uitstroomcoördinator/decaan.
Realistisch	Ja
Tijdsgebonden	Schooljaar 18/19
Eigenaar	Directeur, coördinator EOA.
Betrokkenen	Werkgroep Kwaliteitszorg
Evaluatie	Maandelijks vanaf oktober 2018.

KA2: Meer contacten en uitwisselingen met de andere EOA's.

Doelstelling	Meer contacten en uitwisseling tussen EOA's
Specifiek	Binnen LVO is een vijftal EOA-scholen provinciebreed operationeel. Onder meer vanwege de aanstelling van een sectordirecteur, maar ook op basis van Intensiever spontaan overleg tussen teamleiders/coördinatoren worden gezamenlijke activiteiten, workshops en uitwisselingsprogramma's georganiseerd. Betreffend overleg zal binnen afzienbare tijd structureel plaatsvinden.
Meetbaar	Structureel overleg. Vastgelegd in plan.
Aanwijsbaar	Coördinator EOA en sectordirecteur EOA.
Realistisch	Ja
Tijdsgebonden	Schooljaar 18/19
Eigenaar	Directeur, coördinator EOA.
Betrokkenen	Alle bij EOA betrokkenen.
Evaluatie	Juli 2019

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

